

BESCHIKKING
van het Benelux Comité van Ministers
tot aanvulling van beschikking M (2015) 3 betreffende de automatische wederzijdse generieke
niveauerkenning van diploma's hoger onderwijs

M (2018) 1

Het Benelux Comité van Ministers,

Gelet op artikel 6, lid 2, onder a), van het Verdrag tot instelling van de Benelux Unie,

Gelet op artikel 1, onder b), van het Protocol van 29 april 1969 inzake de afschaffing van controles en formaliteiten aan de binnengrenzen van de Benelux en inzake de opheffing van de belemmeringen van het vrije verkeer,

Gezien artikel 8 van aanbeveling M (2014) 17 van het Benelux Comité van Ministers inzake grensoverschrijdende arbeidsmobiliteit,

Overwegende dat het toepassingsgebied van beschikking M (2015) 3 van het Benelux Comité van Ministers betreffende de automatische wederzijdse generieke niveauerkenning van diploma's hoger onderwijs zich beperkt tot de erkenning van het niveau en van de minimumvereisten van de opleidingen leidende tot *bachelor* en *master*,

Overwegende dat het in het kader van de Raad van Europa en UNESCO op 11 april 1997 te Lissabon tot stand gekomen Verdrag inzake de erkenning van diploma's betreffende het hoger onderwijs in de Europese Regio van toepassing is op alle diploma's en graden in het hoger onderwijs, met inbegrip van *associate degrees* en doctoraten,

Overwegende dat het in deze context, alsook in het licht van de voortrekkersrol die de Benelux-lidstaten blijven beogen binnen de Europese Hogeronderwijsruimte, wenselijk wordt geacht om beschikking M (2015) 3 aan te vullen om het toepassingsgebied van de in die beschikking bedoelde erkenningsregeling uit te breiden tot *associate degrees* en doctoraten, zodat deze erkenningsregeling de diploma's en graden van elk niveau van het hoger onderwijs omvat,

Overwegende dat dergelijke automatische wederzijdse generieke niveauerkenning het vinden van een baan in een andere Benelux-lidstaat op elkeen van die niveaus kan vergemakkelijken en de bruikbaarheid van deze diploma's en graden in een grensoverschrijdende context kan doen toenemen,

Overwegende dat deze aanvulling geenszins betrekking heeft op de specifieke academische erkenning van de inhoud van de diploma's en graden in het hoger onderwijs die onder het toepassingsgebied vallen van beschikking M (2015) 3 en van onderhavige beschikking, noch op de erkenning van beroepskwalificaties zoals bedoeld in richtlijn 2005/36/EG van het Europees Parlement en de Raad van 7 september 2005 betreffende de erkenning van beroepskwalificaties,

Heeft het volgende beslist:

Artikel 1. Begripsomschrijvingen

Voor de toepassing van deze beschikking wordt verstaan onder:

- a) "*associate degree*": het volgende met niveau 5 van het Europees Kwalificatieraamwerk overeenstemmende diploma:
 - i. Voor de Vlaamse Gemeenschap van België: het diploma of de graad van gegradueerde;
 - ii. Voor de Franse Gemeenschap van België: het *brevet d'enseignement supérieur*;
 - iii. Voor de Duitstalige Gemeenschap van België: in voorkomend geval, een diploma van de Duitstalige Gemeenschap van België op niveau 5 van het Europees Kwalificatieraamwerk;
 - iv. Voor het Groothertogdom Luxemburg: het *brevet de technicien supérieur* en het *diplôme d'études supérieures générales*;
 - v. Voor Nederland: het getuigschrift *associate degree*.
- b) "doctoraat": de volgende met niveau 8 van het Europees Kwalificatieraamwerk overeenstemmende graad: de graad van doctor, verleend op grond van promotie.

Artikel 2. Associate degrees

1. Het niveau van een *associate degree* uitgereikt in een Benelux-lidstaat wordt door de Benelux-lidstaten generiek erkend als gelijkwaardig met het niveau van een *associate degree* uitgereikt overeenkomstig de eigen toepasselijke wet- en regelgeving van de Benelux-lidstaten, voor zover aan de in lid 3 bepaalde voorwaarden is voldaan.

2. De generieke niveauserkenning van een *associate degree* krachtens lid 1, geschiedt zonder verdere formaliteiten.

3. De leden 1 en 2 zijn van toepassing op *associate degrees* die aan elk van volgende voorwaarden voldoen:

- a) De minimumkwaliteit van de opleidingen binnen de Benelux-lidstaten leidende tot de *associate degree* is gewaarborgd door de erkenning door een op het gebied van hoger onderwijs bevoegde autoriteit uit een Benelux-lidstaat;
- b) De *associate degree* is uitgereikt en door de bevoegde autoriteit erkend in overeenstemming met de in een Benelux-lidstaat geldende wet- en regelgeving.

De *associate degree* wordt geacht te zijn uitgereikt en door de bevoegde autoriteit erkend in overeenstemming met deze wet- en regelgeving indien de *associate degree* is uitgereikt door een hiervoor erkende instelling en het een erkende opleiding in het hoger onderwijs betreft.

4. Elke Benelux-lidstaat duidt aan welke de erkende instellingen en welke de erkende opleidingen in het hoger onderwijs zijn zoals bedoeld in lid 3, onder b). De Benelux-lidstaten maken, zo mogelijk via hun relevante officiële registers of overzichten, inzichtelijk welke deze erkende instellingen of deze erkende opleidingen zijn.

Artikel 3. Doctoraten

1. Het niveau van een doctoraat verleend in een Benelux-lidstaat wordt door de Benelux-lidstaten generiek erkend als gelijkwaardig met het niveau van een doctoraat verleend overeenkomstig de eigen toepasselijke wet- en regelgeving van de Benelux-lidstaten, voor zover aan de in lid 3 bepaalde voorwaarden is voldaan.

2. De generieke niveauserkenning van een doctoraat krachtens lid 1, geschiedt zonder verdere formaliteiten.

3. De leden 1 en 2 zijn van toepassing op doctoraten die zijn verleend overeenkomstig de in een Benelux-lidstaat geldende wet- en regelgeving.

Een doctoraat wordt geacht te zijn verleend in overeenstemming met de in een Benelux-lidstaat geldende wet- en regelgeving indien de graad van doctor is verleend door een instelling voor hoger onderwijs of een andere instantie die daartoe op grond van die wet- en regelgeving is gemachtigd.

4. Elke Benelux-lidstaat duidt aan welke de instelling voor hoger onderwijs of de andere instanties zijn, op grond van de aldaar geldende wet- en regelgeving, zoals bedoeld in lid 3.

Artikel 4. Overeenkomstige toepassing

Artikel 4, lid 2, van beschikking M (2015) 3 van het Benelux Comité van Ministers betreffende de automatische wederzijdse generieke niveauserkenning van diploma's hoger onderwijs is van overeenkomstige toepassing op het bepaalde in artikel 2, lid 4, en in artikel 3, lid 4, van onderhavige beschikking. Ook de artikelen 5 en 6 van beschikking M (2015) 3 zijn van overeenkomstige toepassing op het bepaalde in onderhavige beschikking.

Artikel 5. Inwerkingtreding en uitvoering

1. Deze beschikking treedt in werking op de dag van ondertekening.
2. De Benelux-lidstaten doen de nodige wettelijke, regelgevende en bestuursrechtelijke bepalingen in werking treden om aan de bepalingen van deze beschikking te voldoen.
3. Wanneer de Benelux-lidstaten de in het tweede lid bedoelde bepalingen vaststellen, wordt in die bepalingen zelf of bij de officiële bekendmaking ervan naar deze beschikking verwezen.

Gedaan te Brussel, op 25 januari 2018.

De Voorzitter van het Benelux Comité van Ministers,

A handwritten signature in blue ink, consisting of a stylized 'D' followed by 'R' and 'M' with a vertical line at the end.

D. Reynders

Gemeenschappelijke memorie van toelichting bij beschikking M (2018) 1 van het Benelux Comité van Ministers tot aanvulling van beschikking M (2015) 3 betreffende de automatische wederzijdse generieke niveauserkenning van diploma's hoger onderwijs

Algemeen

Beschikking M (2015) 3 van het Benelux Comité van Ministers betreffende de automatische wederzijdse generieke niveauserkenning van diploma's hoger onderwijs beperkt zich tot de automatische generieke erkenning waardoor een master (niveau 7 van het EKR¹) uit een Benelux-lidstaat wordt gelijkgeschakeld qua niveau met een master uit een andere Benelux-lidstaat, en zo ook een bachelor (niveau 6 van het EKR) met een bachelor. Deze regeling wordt nu uitgebreid zodat de automatische generieke erkenning van het niveau ook van toepassing is op *associate degrees* (niveau 5 van het EKR) en op doctoraten (niveau 8 van het EKR).

De algemene toelichting bij beschikking M (2015) 3 geldt *mutatis mutandis* voor onderhavige beschikking. Net als beschikking M (2015) 3, heeft ook onderhavige uitbreiding geen betrekking op de specifieke erkenning van de inhoud van een *associate degree* of een doctoraat, noch op het voeren van titels of op de erkenning van beroepskwalificaties.

Artikelsgewijze toelichting

Voorafgaandelijk wordt opgemerkt dat de generieke erkenning van diploma's hoger onderwijs in België tot de exclusieve bevoegdheid van de Vlaamse, Franse en Duitstalige Gemeenschappen behoort. In de beschikking behelst de notie "Benelux-lidstaat" bijgevolg wat België betreft consequent de Gemeenschappen van België, zoals ook in beschikking M (2015) 3.

Preambule

De preambule behoeft geen verdere toelichting.

Artikel 1

Onder a) worden op exhaustieve wijze de diploma's op niveau 5 van het EKR opgesomd die voor generieke niveauserkenning op grond van artikel 2 in aanmerking komen:

- i. Voor de Vlaamse Gemeenschap van België betreft dit het diploma van gegradueerde, dat wordt uitgereikt na een hbo5-opleiding zoals bedoeld in de zgn. Codex Hoger Onderwijs van 11 oktober 2013² en in het Decreet van de Vlaamse Overheid van 30 april 2009 betreffende het secundair na secundair onderwijs en het hoger beroepsonderwijs³. Vanaf het academiejaar 2019-2020 zal normaliter evenwel worden gesproken over de "graad" van gegradueerde.

¹ Europees Kwalificatieraamwerk.

² Bijlage bij het Besluit van de Vlaamse Regering van 11 oktober 2013 tot codificatie van de decretale bepalingen betreffende het hoger onderwijs (Belgisch Staatsblad, 27.02.2014).

³ Belgisch Staatsblad, 20.07.2009.

- ii. Voor de Franse Gemeenschap van België betreft dit het *brevet d'enseignement supérieur*, zoals bedoeld in het Decreet van de Franse Gemeenschap van 7 november 2013 tot bepaling van het hogeronderwijslandschap en de academische organisatie van de studies⁴.
- iii. De Duitstalige Gemeenschap van België kent ten tijde van de totstandkoming van deze beschikking geen diploma's op niveau 5 van het EKR. Indien dergelijk diploma in de toekomst ingevoerd zou worden en voldoet aan de toepasselijke voorwaarden, valt het echter eveneens onder het toepassingsgebied van deze beschikking, zonder dat de beschikking daarvoor gewijzigd zal moeten worden.
- iv. Voor het Groothertogdom Luxemburg betreft dit het *brevet de technicien supérieur* en het *diplôme d'études supérieures générales*. Beide diploma's worden uitgereikt na een opleiding in het hoger onderwijs van het korte type, overeenkomstig de wet genaamd "*Loi modifiée du 19 juin 2009 portant organisation de l'enseignement supérieur*"⁵.
- v. Voor Nederland betreft dit het getuigschrift *associate degree*, dat wordt uitgereikt op grond van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek⁶ na een programma met een studielast van ten minste 120 studiepunten. Ten tijde van de totstandkoming van deze beschikking, is dergelijk programma nog geïntegreerd in een bacheloropleiding in het hoger beroepsonderwijs, overeenkomstig vorengenoemde Wet. Er wordt evenwel beoogd de *associate degree* om te vormen tot een zelfstandige opleiding.

Onder b) wordt de notie "doctoraat" verduidelijkt, voor de toepassing van artikel 3⁷.

⁴ Belgisch Staatsblad, 18.12.2013.

⁵ *Loi du 19 juin 2009 portant organisation de l'enseignement supérieur, – fixant les modalités du cycle d'études d'enseignement supérieur aboutissant à la délivrance du brevet de technicien supérieur; – modifiant la loi modifiée du 4 septembre 1990 portant réforme de l'enseignement secondaire technique et de la formation professionnelle continue; – fixant les modalités d'implantation de formations d'enseignement supérieur ou de création de filiales ou d'établissements privés ou publics sur le territoire du Grand-Duché de Luxembourg; – abrogeant la loi du 14 août 1976 déterminant les conditions de création d'établissements privés d'enseignement supérieur (Mémorial A, nr. 153, 1.07.2009), zoals gewijzigd bij wet van 23 juli 2016 (Mémorial A, nr. 143, 29.07.2016).*

⁶ Wet van 8 oktober 1992, houdende bepalingen met betrekking tot het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (Staatsblad, 1992, nr. 593).

⁷ Ten tijde van de totstandkoming van onderhavige beschikking, betreft het:

- i. Voor de Vlaamse Gemeenschap van België: de graad van doctor zoals bedoeld in de zgn. Codex Hoger Onderwijs van 11 oktober 2013.
- ii. Voor de Franse Gemeenschap van België: de academische graad die de studies van de derde cyclus bekrachtigt, uitgereikt door een erkende universiteit van de Franse Gemeenschap van België en behaald na verdediging van een proefschrift overeenkomstig artikel 71.- § 2 van het Decreet van de Franse Gemeenschap van 7 november 2013 tot bepaling van het hogeronderwijslandschap en de academische organisatie van de studies.
- iii. De Duitstalige Gemeenschap van België kent ten tijde van de totstandkoming van deze beschikking geen doctoraten. Indien dergelijke graad op niveau 8 van het EKR in de toekomst ingevoerd zou worden en voldoet aan de toepasselijke voorwaarden, valt deze graad echter eveneens onder het toepassingsgebied van deze beschikking, zonder dat de beschikking daarvoor gewijzigd zal moeten worden.
- iv. Voor het Groothertogdom Luxemburg: het doctoraat (graad van doctor) of PhD, zoals bedoeld in de wet genaamd "*Loi modifiée du 12 août 2003 portant création de l'Université du Luxembourg*" en in de wet genaamd "*Loi modifiée du 19 juin 2009 portant organisation de l'enseignement supérieur*"

Artikel 2

Artikel 2 regelt de generieke niveauserkenning van *associate degrees*, volgens dezelfde systematiek als deze bedoeld in de artikelen 2 tot en met 4 van beschikking M (2015) 3.

Wat betreft het waarborgen van de minimumkwaliteit van de opleidingen leidende tot de *associate degrees* in zowel de Vlaamse als de Franse Gemeenschap van België, dient evenwel opgemerkt te worden dat, ten tijde van de totstandkoming van deze beschikking, deze *associate degree*-opleidingen nog niet onderhevig zijn aan een beoordeling door een onafhankelijke kwaliteitszorginstantie zoals bedoeld in artikel 3, lid 1, onder a), van beschikking M (2015) 3. Gezien de thans toegepaste kwaliteitsmechanismen (met name wat betreft de Onderwijsinspectie van beide Gemeenschappen), worden de bestaande kwaliteitsgaranties hier evenwel mee gelijkgesteld. Op korte termijn zullen deze werkzaamheden inzake kwaliteitsborging overigens verzekerd worden door de NVAO⁸ resp. het AEQES⁹, die voldoen aan het bepaalde in artikel 3, lid 1, onder a), van beschikking M (2015) 3.

Voor de aanwijzing van de in aanmerking komende erkende instellingen en erkende opleidingen kan bovendien niet zomaar worden verwezen naar de registers en overzichten waarnaar wordt teruggerepen voor de toepassing van beschikking M (2015) 3, bv. omdat *associate degrees* er niet of nog niet in zijn opgenomen in elke Benelux-lidstaat c.q. elke Gemeenschap van België. Bijgevolg zullen de Benelux-lidstaten c.q. de Gemeenschappen van België waar nodig op een andere manier, doch nog steeds via hun eigen kanalen, moeten aanduiden welke de relevante opleidingen en instellingen zijn¹⁰.

Volledigheidshalve wordt opgemerkt dat, wat de Vlaamse Gemeenschap van België betreft, de opleidingen die ten tijde van de totstandkoming van deze beschikking in aanmerking komen voor de generieke niveauserkenning van *associate degrees* in de toekomst normaliter zullen worden omgevormd of geactualiseerd overeenkomstig de Vlaamse kwalificatiestructuur¹¹, vooraleer nieuwe opleidingen aan bod zullen komen. Voor Nederland betreft het, zoals hoger reeds vermeld, programma's met een studielast van ten minste 120 studiepunten welke nog geïntegreerd zijn in een bacheloropleiding in het hoger beroepsonderwijs maar op termijn in principe zullen verzelfstandigen.

(zie resp. <http://legilux.public.lu/eli/etat/leg/loi/2003/08/12/n17/jo> en <http://legilux.public.lu/eli/etat/leg/loi/2009/06/19/n1/jo>).

- v. Voor Nederland: het doctoraat zoals bedoeld in artikel 7.18, lid 1, van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (in samenhang met de bijlage bij die Wet).

⁸ Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie.

⁹ *Agence pour l'Evaluation de la Qualité de l'Enseignement Supérieur*.

¹⁰ Ten tijde van de totstandkoming van onderhavige beschikking, kan de desbetreffende informatie hier geraadpleegd worden:

- Voor de Vlaamse Gemeenschap van België: <http://data-onderwijs.vlaanderen.be/onderwijsaanbod/default.aspx/ho>;
- Voor de Franse Gemeenschap van België: in bijlage VI van het Decreet van de Franse Gemeenschap van 7 november 2013 tot bepaling van het hogeronderwijslandschap en de academische organisatie van de studies (Belgisch Staatsblad, 18.12.2013), zoals laatst gewijzigd bij Decreet van 19 juli 2017 (Belgisch Staatsblad, 16.08.2017) (geconsolideerde versie: http://www.galilex.cfwb.be/document/pdf/39681_029.pdf);
- Voor de Duitstalige Gemeenschap van België: niet van toepassing;
- Voor het Groothertogdom Luxemburg: http://www.mesr.public.lu/enssup/registre_des_titres/formations-superieures-accreditees_final.pdf;
- Voor Nederland: in het zgn. Centraal Register Opleidingen Hoger Onderwijs (CROHO) (<https://duo.nl/zakelijk/hoger-onderwijs/studentenadministratie/croho.jsp>).

¹¹ Zodat de in het formeel onderwijs verworven onderwijskwalificatie van de *associate degrees* altijd één of meer door de Vlaamse regering erkende beroepskwalificaties op niveau 5 van het EKR omvat.

De betrokken opleidingen betreffen in elk van de Benelux-lidstaten steeds het hoger onderwijs. Dat zal ook bij een eventuele uitbreiding van het erkend opleidingsaanbod voor *associate degrees* het geval blijven.

De toelichting bij de artikelen 2 tot en met 4 van beschikking M (2015) 3 geldt *mutatis mutandis*.

Artikel 3

Artikel 3 regelt de generieke niveauserkenning van doctoraten, volgens dezelfde systematiek als deze bedoeld in de artikelen 2 tot en met 4 van beschikking M (2015) 3. Gezien de bijzondere aard van doctoraten, is de kwaliteitsborging die van toepassing is voor de niveaus 5, 6 en 7 van het EKR hier niet relevant. De organisatie en het verlenen van een doctoraat geschiedt evenwel overeenkomstig de voorschriften welke zijn vastgelegd in de toepasselijke wet- en regelgeving van elke Benelux-lidstaat.

Bovendien kan voor de aanwijzing van de universiteiten of andere instanties die gemachtigd zijn om de graad van doctor te verlenen, niet zomaar worden verwezen naar de registers en overzichten waarnaar wordt teruggerepen voor de toepassing van beschikking M (2015) 3. Bijgevolg zal opgelijst moeten worden welke universiteiten of andere instanties in aanmerking komen; het eigenaarschap voor deze beknopte oplijsting ligt bij elke Benelux-lidstaat c.q. elke Gemeenschap van België, naar analogie met artikel 4 van beschikking M (2015) 3.

De toelichting bij de artikelen 2 tot en met 4 van beschikking M (2015) 3 geldt *mutatis mutandis*.

Artikel 4

Op grond van artikel 4 van onderhavige beschikking, zijn artikel 4, lid 2, artikel 5 en artikel 6 van beschikking M (2015) 3 van overeenkomstige toepassing. Dit houdt in dat het Benelux Secretariaat-Generaal zal bijdragen tot de raadpleegbaarheid van de betrokken informatie, dat belanghebbenden voorgelicht zouden moeten worden over de automatische generieke niveauserkenning van *associate degrees* en doctoraten binnen de Benelux (in het bijzonder met het oog op de uitstroom naar de arbeidsmarkt op de desbetreffende niveaus), en dat het territoriaal toepassingsgebied van onderhavige beschikking identiek is aan dat van beschikking M (2015) 3.

Artikel 5

Artikel 5 regelt de inwerkingtreding en de tenuitvoerlegging van deze beschikking. Voor de tenuitvoerlegging van deze beschikking maakt elke Benelux-lidstaat c.q. elke Gemeenschap van België gebruik van het eigen juridisch instrumentarium en kunnen zij, binnen de grenzen van de beschikking, rekening houden met eigen bijzondere omstandigheden. Wanneer aan de beschikking uitvoering wordt gegeven dan wel reeds uitvoering is gegeven door middel van bestaande wet- of regelgeving, zou daar mededeling van moeten worden gedaan in het officiële publicatieblad van de betrokken Benelux-lidstaat (Belgisch Staatsblad, *Journal officiel du Grand-Duché de Luxembourg*, Nederlands Staatsblad of Nederlandse Staatscourant).